

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

**VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS**
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/19/4021

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Maria Muljarova
Otsuse tegemise aeg ja koht	12.12.2019 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	08.11.2019
Teabevaldaja	Terviseamet aadress: Paldiski mnt 81, Tallinn e-posti aadress: kesk@terviseamet.ee
Teabevaldaja vastutav isik	Merike Jürilo peadirektor e-posti aadress: merike.jurilo@terviseamet.ee
Vaide esitaja	XXX e-posti aadress:

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 alusel

otsustan:

- 1) teen vaideotsuse rahuldada vaie täielikult;
- 2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
Vaadata uuesti läbi vaide esitaja 16.10.2019 teabenõue ning väljastada vaide esitajale teabenõudes soovitud dokumendid kui pole alust keeldumiseks. Teabenõude täitmisest keeldumisel tuleb keeldumist arusaadavalt põhjendada, sh kui Terviseametil ei ole võimalik küsitud dokumente väljastada suure mahu tõttu, siis põhjendada, milles konkreetsel juhul suur maht seisneb ning olukorras, kus teabenõudjal on võimalik dokumentidega siiski tutvuda, selgitada sellise võimaluse asjaolusid;
- 3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks **23.12.2019**;
- 4) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspeksioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab vaide esitaja 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspeksioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 08.11.2019 pöördus XXX Andmekaitse Inspeksiooni vaidega, millest tuleneb, et XXX esitas 16.10.2019 Terviseametile teabenõude, millele Terviseamet ei olnud vaide esitamise seisuga vastanud. XXX mh märkis vaites, et Terviseamet pikendas 18.10.2019 teabenõudele vastamist kuni 15 tööpäevani, lubades vastata hiljemalt 06.11.2019;
2. 11.11.2019 edastas XXX Andmekaitse Inspeksioonile täiendavad dokumendid, millest nähtub, et 08.11.2019 edastatud kirjaga keeldus Terviseamet teabenõude täitmisest seoses taotleva teabe suure mahuga;
3. 18.11.2019 saatis Andmekaitse Inspeksioon Terviseametile järelepärimise vaidemenetluses, määrates vastamise tähtajaks 28.11.2019;
4. 29.11.2019 vastas Terviseamet Andmekaitse Inspeksiooni järelepärimisele.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

XXX palus 08.11.2019 esitatud vaidega Andmekaitse Inspeksioonil teha avaliku teabe seaduse § 51 alusel Terviseametile ettekirjutus tema poolt 16. oktoobril 2019 Terviseametile esitatud teabenõudele ettenähtud tähtajal mittevastamise osas.

Vaide esitaja saatis 16. oktoobril 2019 Terviseameti e-posti aadressile kesk@terviseamet.ee digiallkirjastatud teabenõude, milles palus väljastada kõik dokumendid (sh avaldused, ruumiplaanid ja paikvaatluse kontrollaktid), mille alusel on Terviseamet väljastanud tervishoiuteenuste osutajatele tegevusload aadressile Narva mnt 7, Tallinn.

Lisaks palus vaide esitaja samas teabenõudes Terviseametil väljastada eraldi dokumendid, mis kinnitavad, et tegevusluba L04495 on väljastatud ruumidele, millel puudub riskasutus teiste tervishoiuteenuste osutajatega.

Teabenõude aluseks on vaide esitaja kahtlus, et Terviseamet on väljastanud tervishoiuteenuste osutajatele tegevuslubasid ruumidesse, mille kasutusotstarbeks ei ole haiglavälise arstiabi osutamine, mis tähendab, et tegevusload on väljastatud seadusevastaselt.

Vaide esitaja 11.11.2019 edastatud dokumentidest nähtub, et Terviseamet edastas 08.11.2019

vaide esitajale kirja, millega keeldub teabenõude täitmisest seoses taotletava teabe suure mahuga.

Vaide esitajale jääb arusaamatuks Terviseameti selgitus 40 menetlusloa toimiku kohta, sest 16. oktoobril 2019 esitatud teabenõudes oli palutud teavet üksnes 14 tegevusloaga seotud menetluse kohta.

Vaide esitaja seisukohalt on Terviseameti poolt saadetud vastus teabenõudele vastuolus avaliku teabe seadusega, mille paragrahv 23 lõige 3 alusel tuleb teabevaldajal teabenõude täitmisest keeldumine koos põhjendusega teabenõudjale teatavaks teha viie tööpäeva jooksul. Terviseamet edastas teabenõude täitmisest keeldumise 17 tööpäeval, mistõttu on Terviseamet rikkunud teabe esitaja õigusi ja avaliku teabe seadust, jättes nõuetekohaselt ja seaduses määratud tähtjaks vastamata 16. oktoobril 2019 saadetud teabenõudele.

Lisaks palus vaide esitaja alustada Terviseameti suhtes järelevalvemenetluse, et selgitada välja, mis alustel on Terviseameti ametnik Kaidi Usin vaide esitajale saadetud vastuses teabenõudele lisanud e-kirja saajaks vandeadvokaadi Keijo Lindebergi (kuigi teabenõue oli edastatud vaide esitaja, kui füüsilise isiku nimelt).

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Selleks, et välja selgitada, kas teabenõude täitmisest keeldumine Terviseameti poolt oli õiguspärane, palus Andmekaitse Inspektsioon vastata järgmistele küsimustele:

1. Miks Terviseamet on toonud välja teabenõudele vastamisest keeldumise aluseks 40 tegevusloa toimiku arhiivi läbivaatamist, kui XXX oli teabenõudes tegelikult soovinud 14 toimiku dokumente?
2. Kas 14 toimiku läbivaatamine, juurdepääsupiiranguga andmete kinni katmine ja vaide esitajale edastamine on jätkuvalt mahukas ning takistab Terviseametile pandud avalike ülesannete täitmist või võrreldes 40 toimiku mahuga on see siiski võimalik?
3. Kas mainitud dokumentide väljastamise asemel on XXX'el võimalik ka kohapeal tutvuda, vähendamaks Terviseameti töökoormust? Palun põhjendada.
4. Samuti palun edastada kõik selles asjas olulised põhjendused.

Terviseamet andis vastused eeltoodud küsimustele järgmiselt:

1. küsimusele vastus:

Sest AS Medita Baltics volitatud esindaja vandeadvokaat Keijo Lindeberg, nõukogu esimees XXX ning juhatuse liikmed Kristo Ausmees ja Lauri Kõrgvee esitasid Terviseametile näiteks ajavahemikul 11.10.2019-18.10.2019 viis teabenõuet, kokku üle 40 tegevusloa toimiku väljastamiseks (lisatud).

2. küsimusele vastus:

Ka 14 toimiku arhiivist välja otsimine, läbivaatamine, juurdepääsupiiranguga andmete kinni katmine takistab samuti Terviseametile pandud avalike ülesannete täitmist. Üks tegevusloa toimik võib sisaldada kuni 100 lk erinevaid dokumente.

3. küsimusele vastus:

Üksikute toimikutega on võimalik Terviseametis kohapeal tutvuda. Vastavast võimalusest on teabenõudjat teavitatud teistele teabenõuetele vastates (näide lisatud).

4. küsimusele vastus:

Põhjendused on küsimuste vastustes 1. ja 2. Käesoleval juhul on AS Medita Baltics esindajad ja XXX soovinud Terviseametilt erinevate teabenõuete kokku üle 40 tegevusloa toimiku väljastamist, nende teabenõuete täitmine nõuaks Terviseameti töökorra muutmist.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Isiku õigus teabenõuet esitada tuleneb avaliku teabe seadusest (AvTS). AvTS § 1 sätestab selle seaduse eesmärgi, milleks on tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igatüü juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle.

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

Teabenõudeks loetakse teabenõudja poolt AvTS-i sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlust teabe saamiseks (AvTS § 6).

Teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale teabenõude AvTS sätestatud korras (AvTS § 7). Sellest tulenevalt 16.10.2019 esitatud teabenõudega soovis **XXX füüsilise isikuna** teavet teabenõudes väljatoodud **14 toimiku kohta**. Kuigi 18.10.2019 Terviseameti saadetud kiri XXX'le (teabenõudele vastamise tähtaja pikendamiseks) oli adresseeritud korrektselt, on Andmekaitse Inspektsiooni jaoks arusaamatu, mis põhjusel liitis Terviseamet oma 08.11.2019 edastatud vastuses 16.10.2019 (teabenõudjaks on XXX) ja 18.10.2019 (teabenõudjaks on AS Medita Baltics, keda esindab vandeadvokaat Keijo Lindeberg) edastatud erinevate isikute teabenõuded, veelgi enam on tegemist ka sisult erinevate teabenõuetega. Käesoleval juhul ei oma tähtsust ka see, kas füüsiline isik on juriidilise isikuga kuidagi seotud või mitte, sest teabenõude saavad esitada nii füüsiline- kui ka juriidiline isik ning teabevaldaja peab lähtuma teabenõudes märgitud konkreetsest teabenõudja isikust.

Seega praegusel juhul küsis vaide esitaja (füüsilise isikuna) Terviseametilt 16.10.2019 edastatud teabenõudega teavet 14 toimiku kohta ning seda asjaolu kinnitab nii teabenõue, kui ka Andmekaitse Inspektsioonile esitatud vaie. Sellest tulenevalt peab Terviseamet teabenõudele vastamisel ning põhjenduste osas lähtuma konkreetsetes teabenõudes esitatud andmetest.

AvTS § 9 lg 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras ning tagama juurdepääsu nendele dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus (AvTS § 9 lg 2 punkt 1).

Kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib ta teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega teatab teabevaldaja teabenõudjale viie tööpäeva jooksul (AvTS § 19). Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul ei ole Terviseamet 18.10.2019 saadetud kirjas põhjendanud tähtaja pikendamise vajadust, vaid üksnes viidanud AvTS §-le 19: „*Vastuseks Teie poolt saadetud 16.10.2019 teabenõule, seoses dokumentide väljastamisega, anname teada, et avaliku teabe seaduse § 19 alusel võib teabevaldaja teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani, kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev. Vastame teie teabenõule hiljemalt 06.11.2019.*“

AvTS § 18 lg 1 kohaselt tuleb teabenõudele vastata viivitamatult, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Juhud, millal on võimalik teabenõude täitmisest keelduda on sätestatud AvTS §-s 23. AvTS § 23 lg 3 sätestab, et teabevaldaja teeb teabenõude täitmisest keeldumise koos põhjendusega teabenõudjale teatavaks viie tööpäeva jooksul. Eeltoodust tulenevalt tuleb teabenõude täitmisest keeldumist põhjendada. Põhjendamine viidates üksnes seadusesätetele ei ole Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul piisav.

AvTS § 20 punktide 1 ja 3 tulenevalt loetakse teabenõue teabevaldaja poolt täidetuks, kui

teave on teabenõudjale edastatud seaduses sätestatud viisil või teabenõudjale on selgitatud võimalust tutvuda avalikustatud teabega. AvTS § 15 lg 2 paneb teabevaldajale kohustuse igakülgsest abistada teabenõudjat teabenõude esitamisel ning teabenõudjale vajaliku teabe, selle asukoha ja teabenõudjale sobivamate võimalike juurdepääsuviiside väljaselgitamisel.

Terviseamet jättis teabenõudele tähtaegselt vastamata, millega rikkus AvTS § 18 lg-st 1 tulenevat teabenõuetele vastamise tähtaega ja teabenõuete menetlemise korda.

Terviseamet on Andmekaitse Inspeksioonile märkinud 3. küsimusele vastates, et „*Üksikute toimikutega on võimalik Terviseameti kohapeal tutvuda. Vastavast võimalusest on teabenõudjat teavitatud teistele teabenõuetele vastates (näide lisatud).*“ Andmekaitse Inspeksiooni seisukohalt ei ole selge, missuguse teabenõudega seoses nimetatud kiri saadetud on.

Andmekaitse Inspeksioon peab nõustuma Terviseametiga selles osas, et ka 14 toimiku arhiivist välja otsimine, läbivaatamine, juurdepääsupiiranguga andmete kinni katmine (arvestades, et 1 toimiku maht on ligikaudu 100 lk) võib olla mahukas ning võib takistada Terviseametile peale pandud avalike ülesannete täitmist, kuid sellisel juhul on Terviseameti kohustus sellist otsust teabenõudjale põhjendada. Kuna Terviseamet on edastanud Andmekaitse Inspeksioonile ka kirja, et teabenõudjal on võimalus teatud tingimustel tutvuda Terviseameti kohapeal soovitud dokumentidega, siis ka see informatsioon oleks pidanud olema välja toodud Terviseameti vastuses. Andmekaitse Inspeksioon ei saa siinkohal asuda Terviseameti asemel teabenõude täitmise keeldumist põhjendada.

Tulenevalt ülaltoodust ei menetlenud Terviseamet vaide esitaja 16.10.2019 teabenõuet nõuetekohaselt. Seega tuleb Terviseametil XXX teabenõue uuesti läbi vaadata ning teha otsus, kas teabenõudega soovitud dokumente on võimalik väljastada ning olukorras, kus Terviseametil on seadusest tulenev alus dokumentide väljastamisest keeldumiseks, tuleb keeldumist põhjendada. Kui 16.10.2019 teabenõudes väljatoodud dokumentidega (üksikute toimikutega) on võimalik Terviseameti kohapeal, tuleks nimetatud asjaolu selgelt välja tuua ning viidata, kuidas teabenõudja seda võimalust kasutada saab.

/allkirjastatud digitaalselt/

Maria Muljarova
vaneminspektor
peadirektori volitusel